

са, в която властва една своеобразна сплав от българско и циганско, докато мине много време, за да се отшлифова и придобие единен вид и същност, характерни за приобщилите се към българския етнос цигани.

Казано с други думи, циганите държат на своя стабилитет като такива, като етнически определена група в нашето общество. Те проявяват относително висока загриженост за съхранение на типично ромското в себе си, в своя бит, душевност и култура, те упорито и за дълго време пазят “свое-то”, “циганското”, “ромското”. Факт, който сам по себе си говори доста за оная висока активност и темпераментност в етнопсихичния склад на ромите.

Разбира се, ромската душевност е обогатена от още редица особени черти и характеристики, които тук и сега не могат да бъдат издигнати в обект-предмет на изследване и изложение, но част от които не бива да се отминат без внимание.

Така например, ако в процеса на едно сериозно продължително включено наблюдение и изследване на българите и циганите се съпоставят оценките им едни за други ще се открият много интересни и дори изненадващи неща. Поначало, българите имат някаква щампована с едностранчивост представа за ромите, в която прозира влиянието на стандартизираните през вековете негативни нагласи и оценки, върху които те изграждат като цяло етнопортрета на циганите. Те са значително встрани от уменията да оценяват ромите в движение, в процес на обективно-историческото изменение в тях като етническа общност. Тъкмо и поради това те невинаги могат да предсказват правдиво близкото и особено пък по-далечното поведение на ромите спрямо самите себе си и спрямо българите.

Не точно такава е положението при ромите. Взети в по-широк исторически ракурс и като цяло те имат далеч по-вярна представа за етнопортрета на българите. И то не изобщо, но и конкретно, не само откъм неговата трайност и стабилност, но и откъм обективно-историческите модификации в неговата същност. Тъкмо и поради това циганите могат да бъдат изненадани далеч по-малко в прогнозите си за поведението на българите към тях.